

При переході до єдиних державних освітніх стандартів виявилися кризові точки розвитку інклюзії, як однієї з форм інтеграції. Подолання труднощів, що виникають може бути за умови прийняття освітніх стандартів для учнів з ООП.

Серед стратегічних напрямків модернізації освіти осіб з ООП – розробка і застосування інформаційних технологій у навчанні. Розглянуті як проблеми доступу інвалідів до інформації на основі застосування інформаційних технологій, так і зростаюча потреба в спеціалізованих комп'ютерних інструментах навчання, розробкою і застосуванням яких протягом останніх двох десятиліть займається Інституту корекційної педагогіки, впроваджуючи свої розробки в країнах СНД і Балтії.

Однією з основних проблем з'явилася проблема підвищення кваліфікації педагогів. Підвищення майстерності педагогів, які працюють з дітьми з ООП, повинно стати ефективніше за рахунок вивчення досвіду, накопиченого в країнах Співдружності. Інтернет та інформаційні технології дозволяють зробити це співробітництво більш динамічним. Тому потрібне створення асоціації, яка б об'єднала вчителів, працівників освіти країн Співдружності, зацікавлених у підвищенні якості освіти дітей з ООП.

Освіта сьогодні – провідна соціальна діяльність у державах – учасницях Співдружності Незалежних Держав. В системі освіти країн СНД задіяна велика частина соціально активного населення. Причому перший освітній осередок – це родина. Мотивація сімей на здобуття якісної освіти зростає сьогодні у всіх країнах. Цікаво, що люди роблять це не тільки заради дітей, але і заради самих себе. Саме освіта як процес безперервної інвестиції в своє життя є ключовим джерелом розвитку особистості. Освіта породжує громадянську ідентичність і формує менталітет народу, цінності, соціальні норми поведінки окремих людей, великих і малих соціальних груп. Крім цього, в сучасному суспільстві освіта грає об'єднуючу, консолідуючу роль. Допомогає долати стереотипи, протистояти ксенофобії і насильства.

*Мірошко О.П.
м. Харків, Україна*

НОВІ НАПРЯМИ ВЗАЄМОДІЇ ШКОЛА – ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД

У сучасному світі роль освіти очевидна. Освіта – одна з найважливіших умов розвитку економіки і громадянського суспільства. Освіта в цілому впродовж кількох століть була і залишається чинною передовий людського прогресу у всіх сферах її діяльності. Тому було б наївно вважати, що соціальні кризи можуть обійти стороною державні освітні інститути. Метаморфози суспільного життя так чи інакше відображаються на позиціях, ролі та завдання школи в будь-якому суспільстві. Сьогодні в освітній діяльності на всіх рівнях кризові явища набувають стійкого характеру. Незважаючи на всі проблеми і труднощі сучасної школи сформувалися позитивні тенденції зближення середньої школи і вищого навчального закладу (далі вnz). Вища освіта, особливо у найбільш не сприятливих демографічних умовах України, нарешті-решт розгорнулася обличчям до середньої освіти. Адже крім школи іншого джерела абітурієнтів у більшості вnz немає. Сьогодні все більше вnz в системі зацікавлені в залученні більшої кількості студентів в свій вnz. Як використовувати ситуацію, що склалася, у якості ресурсу стратегічного розвитку сучасної школи? Думається, що шляхів взаємодії може бути декілька. Звичайно, все визначається цілями і завданнями освіти. Традиційним завданням як загальноосвітньої, так і вищої школи завжди визнавалося збагачення учнів знаннями, вміннями та навичками, накопичення їх запасів. Це завдання є актуальним і сьогодні. Проте науково-технічний про-

грес вимагає вміння кожної особистості вчитися здобувати знання, знаходити ефективні форми розвитку творчого мислення, формування самостійності розуму, здібності в мінімально короткий час отримувати максимальну інформацію, тобто до самонавчання. Ця проблема вирішувалася і раніше, але з усією гостротою вона поставлена тільки зараз.

Якщо середня освіта для дитини самодостатня, то пряма безпосередня взаємодія з вnz не є обов'язковою, хоча і бажано. Однак у випадку, якщо середня освіта є сходинка до цілісної системи підготовки необхідних суспільству працівників високої кваліфікації, взаємодія з вищою школою має бути активною та конкретно адресною. І в основі реалізації такої взаємодії повинен лежати системний підхід. При цьому ми повинні врахувати необхідність кваліфікованої профорієнтаційної роботи, розширення навчального олімпійського руху, відродити шефський рух у вnz. Зрозуміло, що така діяльність повинна відбуватися на всіх освітніх рівнях, і кожна школа може бути учасником різних регіональних і муніципальних мережевих проєктів по взаємодії з вnz. Але певний освітній ефект і хороші результати ми отримаємо тільки у тому випадку, якщо в школі даний напрямок розглядається всіма суб'єктами освіти як пріоритетний, забезпечуючи спадкоємність ступенів освіти.

Тому перспективними напрямками інноваційної діяльності школи є:

- формування умов для професійного самовизначення учнів через спеціалізацію в рамках профільного навчання;

- відпрацювання механізмів взаємодії шкіл з вnz з метою модернізації форм навчального процесу.

Інтеграція – це об'єднання з будь якою ознакою об'єктів, частин, для того, щоб отримати взаємопов'язану систему. Освіта – дуже складна система, у неї багато складових частин, що мають бути взаємозалежні. Звичайно, ідеальних систем немає ні в природі, ні в суспільстві. Недосяжний ідеал, тому завжди є до чого прагнути, а в освіті – тим більше. Будь-яка система працює ефективно тільки при наявності зворотного зв'язку, коли одна ланка удосконалюється, пристосовуючись до вимог іншої. Тому школа і вnz повинні навчитися чути один одного і виробити форми співпраці, які дозволять вирішити два основні завдання:

- підвищення рівня знань випускників – майбутніх абітурієнтів;
- інформаційно-профорієнтаційна діяльність, спрямована на усвідомлений вибір випускника та підвищення мотивації до навчання.

Основні напрямки взаємодії вnz зі школами на сучасному етапі:

- навчально-методична взаємодія, яка включає в себе підготовку та апробацію підручників, навчальних і методичних посібників для учнів і вчителів, які працюють в школі;

- керівництво навчальною діяльністю з профільних дисциплін;

- контакти вчителів шкіл з викладачами вnz з метою консультацій та обміну досвідом;

- науково-методична робота, яка містить такі форми:

- проведення спільних круглих столів з найбільш важливих питань спільної діяльності;
- організація методичних семінарів при кафедрах вnz з участю викладачів школи;
- організація щорічних студентських(курсантських) науково-практичних конференцій із залученням учнів шкіл;

- рецензування викладачами вnz дослідницьких і проєктних робіт учнів шкіл;

- залучення до участі в науково-практичних конференціях на базі вnz вчителів шкіл;

- проведення на базі вnz предметних олімпіад і конкурсів серед учнів середніх шкіл;

- організація на базі вnz роботи факультативів і наукових гуртків, орієнтованих на учнів шкіл;

- надання методичної допомоги викладачами вnz при розробці навчальних програм середніх освітніх установ з профільних дисциплін;

- підготовка і видання спільних наукових збірників статей, навчальних посібників, монографій з узагальненням досвіду роботи вчителів і методистів, за результатами наукових досліджень, організація науково-дослідницької діяльності учнів старших класів під керівництвом викладачів внз;

- надання бази університету для вдосконалення знань учнів шкіл (можливість користуватися ресурсами наукової бібліотеки внз);

- залучення викладачів внз до підготовки школярів до регіональних і всеукраїнських олімпіад і конкурсів.

- кадрова робота, яка полягає у перепідготовці кадрів шляхом організації курсів підвищення кваліфікації вчителів на базі внз;

- викладацька діяльність, що включає проведення дистанційних лекцій і очних консультацій для вчителів, залучення до навчального процесу в середніх школах висококваліфікованих кадрів (кандидатів і докторів наук) для ведення профільних дисциплін і елективних курсів;

- профорієнтаційна робота, що готує учнів до професійного самовизначення:

- зустрічі з учителями, учнями та їх батьками з метою проведення бесід про правила прийому до внз і умовах навчання в ньому;

- проведення днів відкритих дверей у внз;

- представлення внз з показом відеороликів, презентацій і рекламних буклетів про внз і напрямках підготовки;

- запрошення школярів на заходи внз (огляди художньої самодіяльності, Квк);

- матеріально-технічна допомога школі:

- придбання обладнання для лабораторних практикумів; допомога у видавничій діяльності.

У свою чергу, школа – майданчик для наукового дослідження. Школа – це лабораторія, база практики, що надає величезний полігон для наукового дослідження. Тут дуже багато «сирого матеріалу», який можна покласти в основу кандидатського або докторського дослідження. Ми як фахівці внз маємо можливість проведення якісної експертизи тої багатоті інформаційної бази, яка напрацьована школою за багато років. Насамперед, це стосується методології педагогіки. Тому виникає гостра необхідність серйозної експертизи, оцінки, аудиту з використанням ресурсів вищої школи. Школа також є базою практики для придбання та вдосконалення методичних навичок студентів (курсантів).

Питання взаємодії шкіл і внз хвилюють в рівній мірі і шкільних вчителів і викладачів внз. Внз приймає шкільних випускників, – школи готують абітурієнтів, тобто школа і внз роблять одну загальну справу.

Але внутрішній потенціал шкіл до оновлення вичерпується як з об'єктивних так і суб'єктивних причин. Тому взаємодія з внз сьогодні стає не бажанням окремих шкіл, а необхідністю для всієї системи загальної освіти. І не дарма найбільш успішними є школи, у яких вже давно склалися міцні зв'язки з внз.

Профорієнтаційна робота нашого закладу показала високий рівень усвідомлення педагогами шкіл суті і важливості інтеграції шкіл і внз. Більшість опитаних вчителів школи відзначають, що взаємодія вищої і середньої школи розширює загальний освітній простір і підвищує якість освіти, а всі суб'єкти, що включені в цю взаємодію, виграють. Внз отримує реальне уявлення про рівень підготовки сучасних школярів і можливість брати участь у його підвищенні, отримуючи добре підготовлених абітурієнтів та студентів.

У свою чергу, школа зацікавлена в збільшенні свого престижу і статусу на ринку освіти. Вчителі можуть підвищити свою професійно-кваліфікаційну майстерність, доповнюючи її новими формами діяльності і новими видами знань. Учні отримають освіту, що відповідає сучасним вимогам і стандартам, а також навички науково-дослідницької діяль-

ності. Батьки мають можливість дізнатися про вимоги навчання у внз, а також переконатися в правильності професійного вибору своїх дітей.

Таким чином, систему співпраці школи з внз в даний час можна побудувати так, щоб максимально задовольнити найрізноманітніші потреби учнів, надати можливість отримання вищої освіти за різними напрямками, що дозволить забезпечити випускникам перспективну і цікаву роботу в майбутньому.

*Михайличенко В.Е.
г. Харьков, Украина*

РОЛЬ ПОЗИТИВНОГО И НЕГАТИВНОГО МЫШЛЕНИЯ В АКТИВИЗАЦИИ ПОТЕНЦИАЛА ЛИЧНОСТИ

Процесс позитивного и негативного мышления уже давно является объектом пристального внимания ученых. В настоящее время получено много экспериментальных подтверждений результатов исследования «позитивного» мышления. Оно включает в себя положительный взгляд на вещи и использование таких же высказываний для выражения мыслей и чувств. Позитивное мышление сосредотачивается на успехе, оно планирует не уход от поражения, а программирует победу. При этом оно создает состояние душевной гармонии, что в значительной мере сопровождается удовлетворенностью человека и соответствующими мыслями. Мысли – это главный источник нашего хорошего настроения. Правильная мысль выливается в правильное действие и правильный образ жизни.

Установлено, что мысль оказывает соответствующий эффект на анатомию человека в целом и в частности. Каждая гнетущая и тревожная мысль, которая появляется в нашей голове, оказывает депрессивный эффект на каждую клеточку тела и способствует возникновению болезни. Поэтому для того, чтобы жить долго, вести разумную и здоровую жизнь, надо лелеять добрые мысли. Они укрепляют деятельность сердечно-сосудистой системы, улучшают работу пищеварительной системы и способствуют нормализации деятельности всех желез внутренней секреции.

Современные медицинские исследования показывают, что здоровые люди более оптимистичны, лучше адаптируются, чем больные. Они активны в решении проблем, в критических ситуациях полагаются на собственные возможности и стремятся сознательно или неосознанно к личной ответственности, самостоятельности и независимости. Оптимисты здоровее пессимистов, и их защитная система организма функционирует лучше, чем у отрицательно настроенных людей. У людей с положительным мировосприятием интенсивно вырабатывается эндоморфин («гормон счастья») и наблюдается связность работы мозга. Оптимизм, согласно новейшим исследованиям в области головного мозга, является следствием улучшенного взаимодействия, повышенной синхронизации в работе его обоих полушарий.

Если человек настроен пессимистично, то уже малое раздражение может привести к цепной реакции неблагоприятных химических процессов в организме, когда на всех промежуточных этапах происходит воздействие на вегетативную нервную систему. Одновременно мозг освобождает различные химические (нейро) медиаторы, которые угнетающе действуют на иммунную систему. Наконец, личные установки человека, его ощущения и реакции ответственны за то, какие физиологические и химические процессы происходят в организме и активируется ли при этом защитная система или заблокируется.